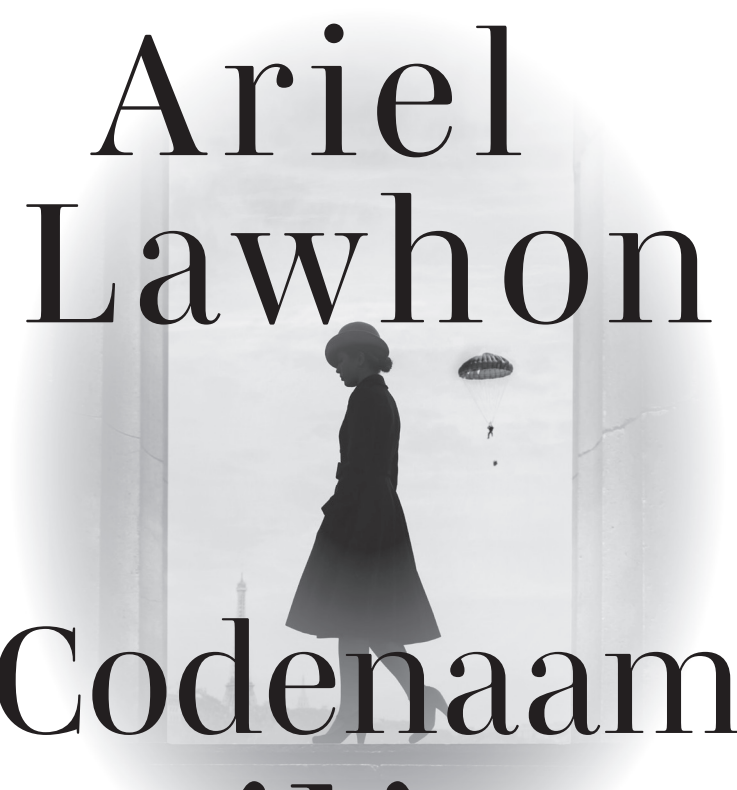

Ariel Lawhon

Codenaam Hélène

roman

A black and white illustration of a woman in a dark coat and hat walking through a doorway. Outside the doorway, a cityscape is visible with a tall tower and a parachute falling from the sky.

Ariel Lawhon Codenaam Hélène

roman

VERTAALD DOOR MARIJNE THOMAS

KokBoekencentrum
UITGEVERS | UTRECHT

Vertaling: LOS!/Marijne Thomas
Ontwerp omslag: Studio Vonk
Lay-out binnenwerk: Crius group, Hulshout

ISBN 978 90 297 3964 1
ISBN 978 90 297 3965 8 (e-book)
NUR 302
www.kokboekencentrum.nl

Oorspronkelijk verschenen onder de titel *Code Name Hélène* bij Doubleday, a division of Penguin Random House LLC, New York.

© 2020 Ariel Lawhon

© 2025 KokBoekencentrum Uitgevers, Utrecht

Alle rechten voorbehouden. Tekst- en datamining zijn niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

Uitgeverij KokBoekencentrum vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Voor:
Mijn man Ashley. Voorgoed. En voor altijd.

En voor:
Sally Burgess,
die me zei dat we niet langer vrienden konden zijn
als ik niet eerst dit verhaal schreef.

En voor:
Elisabeth, die de droom waarmaakt.
Elke. Keer. Weer.

‘Oorlog is te belangrijk om aan generaals over te laten.’

- Franse premier Georges Clémenceau, 1917

Deel 1

Nancy Grace Augusta Wake

‘De kracht van een blik is al zo vaak misbruikt in liefdesverhalen, dat het ongeloofwaardig is geworden. Weinig mensen durven nog te zeggen dat twee wezens verliefd op elkaar werden, omdat ze naar elkaar keken. En toch is dat hoe de liefde begint, en is het de enige manier.’

- Victor Hugo, *Les Misérables*

Hélène

MILITAIR VLEGVELD BENSON, ENGELAND

29 februari 1944

Ik heb al vele namen gehad.

Sommige ervan zijn echt – alleen bij mijn geboorte kreeg ik er al vier – maar de meeste zijn zorgvuldig geconstrueerde identiteiten die me hielpen douanes door te komen en grenzen over te steken. Leugens, gekrabbeld op vervalste reisdocumenten. Netjes getypt in overheidsdossiers. Vet op ‘Gezocht’-posters gedrukt. Mijn identiteit is een continu veranderend iets wat zich aanpast aan de noodzaak van het moment.

Vanavond ben ik Hélène en ga ik naar huis.

Het is 29 februari 1944. Schrikkeldag. En of die dag al niet uitzonderlijk genoeg is, sta ik ook nog eens op het punt voor het eerst in mijn leven uit een vliegtuig te springen. Ik ben net als een rommelig pakketje in de buik gehesen van een Liberator-bommenwerper, met een broek, blouse en zijden kousen onder mijn overall, een metalen helm op mijn hoofd en Britse legerlaarzen aan mijn voeten. De kameelharen jas en de parachute op mijn rug helpen niet echt bij de *look*. Maar dit is geen modeshow en ik ben hier niet om vrienden te maken, en dus kan het me niet schelen dat elke man in dit vliegtuig naar me kijkt alsof ik hier niet thuishoor. Bovendien heb ik een kater. En ik vermoed dat ik elk moment moet overgeven.

We zijn maar met z’n vieren op deze vlucht: een RAF-piloot, een navigator, ‘Hubert’ – mijn partner op deze missie – en ik. Een bont gezelschap, zullen we maar zeggen. Ik ga op de *jump seat* tegenover Hubert zitten en we kijken met enige spanning toe hoe de opening in de bodem van het toestel dichtschuift. We horen het slijpende geluid en vervolgens gedreun van metaal op metaal. Dan zitten we opgesloten. Ik heb enorm spijt van die derde fles wijn die ik gisteren met de jongens heb gedronken. Het hoofdkwartier besloot opeens onze missie met een hele dag uit te stellen, zodat we extra tijd zouden hebben om de belangrijke details

in ons dekmantelverhaal in ons hoofd te stampen. Maar het betekende ook dat we voor de tweede avond op een rij luidkeels ons naderende vertrek en onze vermoedelijke dood vierden. Aan het eind zongen we zo hard als we konden *Blood on the Risers*, en nu krijg ik dat stomme lied niet meer uit mijn hoofd.

‘*Gory, gory, what a helluva way to die...*’ neurie ik, en ik zie dat de piloot met een verbijsterde blik op zijn gezicht naar me kijkt. Ik haal mijn schouders op. Het is toch zo? Dit zou echt een ‘helluva way’ zijn om dood te gaan. Al is het nu te laat om daar nog iets aan te veranderen, want alle vier de motoren komen boos brullend tot leven.

Ik tel mee als het vliegtuig over de startbaan begint te rollen. Tien. Twintig. Dertig – lieve help, komt dit gevaarte ooit nog van de grond? – veertig. Dan duikelt mijn maag naar mijn voeten als we opeens toch nog opstijgen, als een te dikke, dronken meeuw. De Liberator hijst zichzelf moeizaam omhoog en duikt de laaghangende wolken boven het Engelse platteland in. Al die tijd klinkt het alsof iemand een zak moeren boven een vleesmolen leegt.

Zodra we door het wolkendek heen zijn gebroken en de motoren iets minder hard lijken te brullen, kijkt de coördinator me aan en roept: ‘*Witch?*’

Normaal gesproken zou ik raar staan te kijken als iemand me een heks noemde, maar Witch is mijn codenaam op deze vlucht. Ik knik instemmend.

Hij richt zijn blik weer op het controlepaneel en meldt via zijn radio: ‘Witch aan boord.’ Hij zwijgt even, en voegt er dan met een blik op Hubert aan toe: ‘En Pudding ook. Circa twee uur tot dropping.’

De arme man, het is niet zijn schuld. Hij kent onze gebruikelijke codenamen niet, laat staan onze echte namen. Dit is het *need-to-know*-principe in actie: hoe minder mensen iets weten, hoe beter. Ik trek een gezicht naar Hubert en hij grijnst. We hebben een uitvoerige discussie gehad over wie de ergste codenaam heeft. De mijne is seksistisch maar die van hem is stom, dus uiteindelijk hielden we het maar op een gelijkspel.

‘Deze kist is tenminste verwarmd,’ zeg ik, maar Hubert is al onderuitgezakt in zijn jump seat, heeft zijn ogen gesloten en probeert te slapen. Als hij me al hoort, dan laat hij dat niet merken. Hubert is niet echt een kletskaus, zullen we maar zeggen.

Ik word nog misselijker als de Liberator omhoog en omlaag stuitert, en ik probeer net te besluiten of ik nu zal braken of straks, als de coördinator in de jump seat naast me ploft.

‘Je lijkt niet op een heks. Noemen ze je echt zo?’ vraagt hij.

‘Soms zelfs met een b ervoor.’

Hij is Amerikaan en Texaan en dus een heer, en daarom duurt het even voordat hij het grapje snapt. ‘Mijn moeder zou me vermoorden als ik ooit een van die woorden voor een dame gebruikte.’

‘Dan is het maar goed voor jou dat ik er zelden van word beschuldigd een dame te zijn,’ zeg ik met een knipoog, en ik ben niet al zo lang getrouwd dat ik er niet van geniet hem te zien blozen.

Hij kijkt nog eens goed, neemt mijn vreemde uitdossing in zich op. ‘We hebben nog nooit een vrouw gedropt.’

‘We?’

Hij gebaart met zijn hoofd in de richting van de piloot. ‘We maken deze vlucht drie of vier keer per week. Maar jij bent de eerste griet die we eruit gooien.’

‘Wen er maar aan, Tex. Er staan er nog minstens tien te wachten.’

‘Nou, ik hoop dat jullie kunnen bereiken wat mannen niet lukt.’

‘En dat is?’

‘Deze oorlog beëindigen. Ik wil naar huis.’

Hij loopt terug naar zijn radio en ik probeer een gemakkelijkere houding te vinden. Helaas bestaat zoiets als slaap niet, als je in de buik van een bommenwerper heen en weer wordt geschud en je je best moet doen om niet over te geven. Het is zo erg dat ik ter plekke besluit om voorgoed af te zien van alcohol. Nou ja, misschien een tijdelijke pauze in te lassen. Het is nou eenmaal wel oorlog en een vrouw moet haar troost toch ergens vandaan halen.

Na een paar minuten, waarin ik mijn maag mentaal dwing zich te gedragen, ploft er iets neer op mijn schoot. Ik open mijn ogen en zie een bruine papieren zak. Binnenin zit een boterham met *Spam*.

Lieve help.

Als ik opkijk, zie ik onze piloot half uit de cockpit leunen, een hand aan de knuppel, de andere naar mij uitgestoken met een veldfles erin.

‘Hier!’ roept hij. ‘Drink dit maar, dat helpt.’

‘Dat is heel aardig, maar —’

‘Koffie is de beste remedie tegen luchtziekte,’ zegt hij, en hij voegt eraan toe: ‘Drink het. Je ziet er vreselijk uit.’

De waarheid is dat ik me heel wat vreselijker voel dan ik eruitzie, en dus maak ik mijn gordel los en kruip op mijn knieën in de richting van de fles. De piloot is groot en stevig gebouwd. Diepliggende, warme ogen. Ik val in de regel niet op het besnorde type, maar hij is leuk. Als ik niet zo’n kater had en getrouwd was, zou ik hem aantrekkelijk vinden. Hij glimlacht net zo vreemd naar me als voorheen en richt zich weer op zijn werk zodra ik de veldfles van hem heb overgenomen en op mijn plek ben gaan zitten.

De koffie is heet en zwart, dik als teer. Ik drink de eerste helft langzaam, als een soort medicijn, en gebruik de rest om de sandwich mee weg te spoelen. Hij was tenminste gul met de mayonaise. Pas als ik alles op heb, mijn maag wat gekalmeerd is en mijn oren niet langer ploppen, dringt het tot me door dat hij voor mij afstand heeft gedaan van zijn avondeten.

Ik veeg de kruimels van mijn schoot en merk dat de coördinator naar mijn outfit kijkt. Ik zie er bespottelijk uit. Dat weet ik heus wel. Maar alles wat ik de komende zes maanden nodig heb, moet Frankrijk in gedragen worden, en wel op mijn lijf, vannacht. En er is geen enkele manier om dat te bewerkstelligen zonder er dakloos uit te zien. Of misschien niet helemaal goed bij mijn hoofd.

Uiteindelijk schudt hij verbijsterd zijn hoofd, maar daar ben ik wel aan gewend. Dat effect heb ik op mannen. Tegenover me ligt Hubert diep te slapen, zijn hoofd is opzij gezakt. Hij snurkt. Ik weet niet wat hij onder zijn overall draagt, maar het zou me niets verbazen als het nietszeggend en burgerlijk is. Misschien niet zo duur als mijn kleren, maar Hubert is dan ook niet het opzichtige type. Hij neigt naar het type stoïcijnse Brit met een *stiff upper lip*. Maar zijn Frans is uitstekend en daarom gaat hij mee op deze missie.

Ik slaap niet echt, maar kom uiteindelijk wel een beetje tot rust. Een uur later tikt de coördinator op mijn schouder.

‘We zijn nog een halfuur verwijderd van de dropzone. Maar blijf vastgegespt. Het wordt een onrustige landing.’

‘Turbulentie?’

‘Neuh. De Duitsers begroeten ons graag als we over de kust vliegen.’

‘Zeg je nou dat ze op ons zullen schieten?’

‘Yes, *ma’am*. Maar maak je geen zorgen. We hebben dit al honderd keer gedaan en we zijn nog nooit geraakt.’

Ik sta net op het punt majoor Buckmaster hardop te verfoeien omdat hij deze informatie voor zich heeft gehouden, als een oorverdovend geraas de lucht boven ons aan stukken scheurt. ‘Onrustig’ blijkt niet helemaal het juiste woord voor alles wat we nu ervaren. Ik zou eerder ‘afgrijselijk’ kiezen. Ellendig. Wellicht ook dodelijk. De Liberator wordt als een leeg blikje heen en weer geschud door het vuur uit het luchtafweergeschut onder ons – *ack-ack*-geweren, noemt de coördinator ze – en ik vraag me af of mijn leven als saboteur misschien hier al tot een abrupt einde komt, 15.000 voet boven Franse bodem. Mijn slapen bonken. Mijn maag verkrampst en er parelen zweetdruppeltjes op mijn voorhoofd. Maar mijn leven blijft intact en het enige wat ik verlies, is mijn eten, en wel op de bodem van het vliegtuig. Onze piloot is niet blij te zien dat ik zijn donatie van koffie en een boterham met Spam in een heel wat ergere toestand retourneer dan ik ze in ontvangst heb genomen. Ik zou de man mijn oprechte excuses aanbieden als ik het niet zo druk had met het afvegen van mijn mond aan de mouw van mijn overall. Hubert, die dankzij de beschietingen weer wakker is, schudt zijn hoofd alsof ik nu al gefaald heb op mijn eerste belangrijke missie.

‘Luister, als je dit niet wilt doen, kunnen we je terugbrengen,’ zegt de coördinator met een blik op de klonterige plas bij mijn voeten.

‘En dit allemaal nog een keer doen? Dacht het niet. Breng mij nou maar gewoon naar het punt waar we gedropt gaan worden en laat me uit dit monsterlijke vliegtuig.’

Het duurt niet lang voor we het ergste van de *ack-ack*-knallen achter ons hebben gelaten en in een snelle, gladde beweging over een dicht bos glijden. Op het moment dat de wijzer van mijn horloge over één uur ’s nachts schuift, zie ik onder ons kampvuren en een vreemd flakkerend licht. Het lijkt wel of we op het punt staan af te dalen in de vuren van de hel, inclusief een verkeerstoren om ons te loodsen.

‘Wat is dat?’ vraag ik en ik wijs uit het raampje.

De coördinator haalt zijn schouders op. ‘Kan iemand van jullie zijn. Kunnen ook Duitsers zijn, dat weten we nooit zeker. En we blijven niet om erachter te komen. Het doel is om niet neergehaald te worden, weet je?’

‘Nou, als het de Duitsers niet zijn, dan zien ze ons in elk geval aankomen. Iemand heeft het halve bos in de fik gestoken.’

De *special operations executive* heeft ons gewaarschuwd dat de Maquis berucht laks zijn met veiligheid. Maar ik had nooit gedacht dat ze onze komst zouden aankondigen door de plek waar we gedropt gaan worden te verlichten als een kermis.

Hubert is overeind gekomen en maakt rustig de treklijn van zijn parachute vast aan de dropline die verbonden is met het vliegtuig. De dropzone is te klein om ons veilig allebei tegelijk te kunnen achterlaten, en dus gaat hij eerst.

We razen naar een open plek op een nabijgelegen heuvel en vliegen nu slechts 400 voet boven de boomtoppen. De grond komt alarmerend dichtbij en er schiet van alles door mijn hoofd, rationeel en anderszins: of ik mezelf misschien wel tijdens het landen per ongeluk neerschiet met de revolvers in mijn broekzakken, hoe goed ze mijn parachute in het hoofdkwartier eigenlijk hebben ingepakt, wat Henri op dit moment doet, of ik wel genoeg heb meegenomen om me bij een volgende menstruatie te kunnen redden, of Picon me mist, of die dure beha die ik draag de missie zal doorstaan, wat ik moet doen met de blaas die op de zijkant van mijn grote teen aan het ontstaan is. In gedachten ga ik de lijst af van spoorverbindingen die we uit ons hoofd hebben moeten leren, evenals bruggen, ondergrondse kabels en brandstofdepots die verwoest moeten worden, onderduikadressen met bijbehorende contactpersonen en wachtwoorden, en de namen van elke verzetsleider die bekend is bij de leiding in Londen. In mijn brein zit heel wat meer dan in mijn rugzak of mijn handtas. Vandaar ook de cyanidepil in de tweede knoop van de manchet van mijn linkermouw. Heel even vraag ik me af of ik gedwongen zal worden die te gebruiken, en hoe cyanide eigenlijk smaakt.

‘T-minus zestig seconden!’ roept de coördinator in de richting van de cockpit. Onze piloot steekt zijn duimen op en trekt vervolgens aan een lange rode hendel rechts van hem. De opening in de bodem van het vliegtuig, zo’n 3 meter van waar ik zit, schuift kreunend open. De koude lucht schiet het vliegtuig in en beneemt me de adem. Ik ben – opnieuw – blij met mijn idiote, dikke jas.

Zodra het luik helemaal openstaat, kijkt de coördinator ons aan en begint af te tellen. ‘Twintig seconden!’

Ik zie hoe Hubert volstrekt kalm bij het open luik gaat staan. Hubert is dan ook soldaat. Uit een vliegtuig springen is voor hem niets nieuws, terwijl ik dat maar één keer eerder heb gedaan, toen we nog in Londen waren, en dat was vanuit een heteluchtballon.

‘Tien seconden!’

Hubert hurkt en spreidt zijn armen alsof hij over een heg wil springen. Hij trekt een keer aan de dropline om zich ervan te verzekeren dat die inderdaad verbonden is met zijn parachute.

En dan gaat het aftellen opeens zo snel dat ik de woorden nauwelijks hoor. ‘Vijf, vier, drie, twee, één. Spríng!’

Hubert duikt het donker in, en een seconde later trekt de dropline strak. Zijn parachute is opengegaan en ik zie het ding onder ons als een ballon opbollen. De navigator kijkt mij vol ongeloof aan: ‘Waarom zit je daar nog? Hup!’

‘Wacht!’

‘Geen tijd! Hij is eruit. Je moet gaan!’

Ik steek een hand naar hem op, houd die voor zijn gezicht terwijl ik me met mijn andere hand losgesp uit mijn gordel. Hij mompelt een hoop scheldwoorden als ik mijn handtas openrits en door de inhoud begin te woelen, op zoek naar mijn Lizzie Arden-lippenstift. Deze keer maak ik me nou eens niet zorgen om vervalste reisdocumenten of de miljoen Franse franc die netjes geordend in de tas ligt. En ik controleer ook niet voor de zoveelste keer of ik nog steeds de lijst met doelwitten heb die, wat er ook gebeurt, verspreid moet worden zodra de geallieerden in Frankrijk landen. Ik zoek panisch naar mijn smalle tube moed. *Victory Red*. De kleur van oorlog, zelfvertrouwen en vrijheid. Eindelijk strijkt mijn pink langs het vertrouwde, koude metaal en ik haal de lippenstift uit mijn tas, samen met de zilveren poederdoos die Buckmaster me als afscheidscadeau heeft gegeven. We zijn de dropzone inmiddels gepasseerd en de Liberator draait een log rondje, maar ik maak uiterst zorgvuldig mijn lippen op.

‘Wat ben je in vredesnaam aan het doen?’ roept de coördinator.

‘Ik trek mijn harnas aan.’

En opeens word ik kalm. Beheerst. Ik voel me weer mezelf. Ik vermoed dat onze coördinator zich niet snel vrijwillig zal melden om nog meer vrouwen in oorlogsgebied te droppen, want als ik overeind kom

ziet hij eruit alsof hij elk moment een beroerte kan krijgen. Ik stop de lippenstift en de poederdoos weer in mijn tas, rol mijn lippen over elkaar, prop vervolgens de tas in mijn overall en bind mijn jas dicht.

‘Hé Tex, heeft er al eens iemand geweigerd te springen?’ vraag ik.

Hoezeer hij het ook probeert, hij kan een grijns niet onderdrukken. ‘Eén keer – een man die gewoon weer ging zitten en zichzelf vastgespte toen het luik openging. Heeft de hele weg terug geen woord meer gezegd.’

‘Kan ik me voorstellen.’ Ik doe een stap in de richting van het luik, bevestig mijn trekkoord aan de dropline en controleer die even, net zoals ik Hubert heb zien doen. ‘Dank je wel voor de lift.’

De dropzone komt opnieuw in zicht. Ik heb geen idee waar Hubert daarbeneden ergens is, maar ik sta aan de rand van het luik en probeer al mijn moed te verzamelen. Het is niet normaal om je uit een vliegende machine te storten. Het gaat in tegen de meest basale overlevingsinstincten die de mens heeft. Maar ik heb hier maanden voor getraind, wist dat dit eraan zat te komen. Bovendien, mijn man bevindt zich ergens daarbeneden en ik kan hem alleen maar bereiken door te springen. En dat is waar ik uiteindelijk de kracht vind: de gedachte aan Henri die op mij wacht. Bovendien is er geen tijd meer voor aarzelen en dus knik ik even naar de coördinator, adem diep in door mijn neus en denk aan wat onze instructeur heeft gezegd: ellebogen tegen het lijf drukken, benen tegen elkaar. Vervolgens stap ik uit het vliegtuig, de aardedonkere nacht in.

Het lijkt in de verste verte niet op uit een luchtballon springen. Met een laatste, boze brul is de Liberator verdwenen en word ik niet door stilte begroet, zoals bij de ballon, maar door een kakofonische luchtvlaag. De grond schiet me tegemoet en mijn parachute grijpt de dropline. Ik voel een harde schok, gevolgd door een ruk die je ribben zou kunnen breken, en ik pers een verstikte adem uit als de banden van mijn parachuteharnas strak worden getrokken over mijn borst. Mijn benen zwaaien naar voren, alsof ik een bungelende marionet ben. Vervolgens schiet ik een fractie van een seconde weer omhoog op het moment dat de langwerpige, zilveren parachute zich ontvouwt en mijn race naar de grond vertraagt. Dan pas word ik omhuld door volstrekte stilte. Maar ik heb geen tijd om die te kunnen waarderen, want de boomtoppen zijn nog geen 2 meter van me verwijderd. Ik schiet in de richting van de bomen; hun donkere, kale,

magere takken strekken zich naar me uit als de handen van een groepje skeletten. Ik trek hard aan mijn rechter stuurlijn en mijn benen zwaaien opzij als de parachute draait, maar ik ga nog steeds te snel om de bomen helemaal te kunnen ontwijken. De linkerhoek van mijn parachute blijft haken aan het uitgestoken ledemaat van een gigantische eik, alsof het ding mij met de punt van een knokige vinger uit de lucht plukt, en ik word nog strakker in mijn harnas getrokken. Het geluid dat ik maak is onverstaanbaar en al helemaal niet damesachtig. Ik hang nu 2,5 meter boven de bodem van het bos en probeer op adem te komen, probeer tot mezelf te komen terwijl de lijnen van mijn parachute terug krullen en ik in een traag cirkeltje ronddraai. Noord. Zuid. Oost. West – op dit tijdstip is het onmogelijk te bepalen wat waar ligt. Ik dwing mezelf te wachten en rustig onder de boom te blijven bungelen. Als ik voorzichtig ben, kan ik misschien op de grond komen, en dus trek ik aan de metalen ring van mijn harnas. Niets. Nieuwe poging. *Ieh!* Het mechanisme blokkeert. Ik probeer het nog drie keer, heb weer geen succes, en dus hang ik daar te hangen en probeer te bedenken hoe ik bij het mes kan komen dat vastzit aan mijn jarretelgordel – verstopt onder mijn jas, mijn overall en mijn broek. Maar dan zie ik in het donker de rode gloed van een brandende sigaret, vlak onder me. Eenmaal op adem ruik ik de bijtende geur van brandende tabak. Ik hoor zware voetstappen als iemand dichterbij naar me toe loopt.

‘Ik hoop dat alle bomen in Frankrijk dit jaar zulk mooi fruit voortbrengen,’ zegt een zware mannenstem in het Frans.

De wapens waarmee wij vrouwen strijden, zijn anders. Wij hebben zelden de luxe van kogels en bommen. Ons gereedschap is goedaardiger. Zijden kousen en rode lippenstift. Lachjes. Sluwheid. Het vermogen in een vreemde taal te vloeken en oogcontact te maken zonder te trillen. Maar charme is denk ik het effectiefste wapen van allemaal.

En dus lach ik naar hem en antwoord moeiteloos in zijn eigen taal: ‘Hou op met die Franse lulkoek. Snijd me los.’

Ik ben zeldzaam dankbaar als ik hem vervolgens hoor lachen. ‘Hubert waarschuwde me al voor die tong.’

‘Is dat zo?’

‘*Oui*. Zei dat die scherp genoeg is om verf mee af te steken.’

Hij heeft Hubert dus gevonden. Vriend, geen vijand. Dat hoop ik

tenminste. Vandaag de dag kun je daar nooit helemaal zeker van zijn. De Fransman is ongeveer even lang als ik, erg knap, en behoorlijk mager. Al zou dat te wijten kunnen zijn aan het bezettingsdieet, en niet aan een genetische aanleg. Hoe dan ook, in een versleten broek en overhemd klautert hij de boom in, tot aan de tak boven mij, met een klein mes tussen zijn tanden geklemd. Niets aan de manier waarop hij gekleed is of beweegt, verraaft iets over zijn identiteit. Hij kan net zo goed een collaborateur zijn die op het punt staat mijn keel door te snijden.

‘Ben je zover?’ vraagt hij, en hij drukt het mes tegen het koord dat verbonden is met het openingsmechanisme.

‘Ja.’

Hij zaagt snel drie keer, en met gebogen knieën plof ik op de grond neer. Mijn laarzen zakken weg in de dikke bodembedekking, maar ik ben ongeschonden. De Fransman zit nog steeds in de boom en trekt aan mijn parachute, terwijl ik uit mijn harnas stap en helm, jas en overall uittrek. Hij heeft het gevaarte eindelijk los weten te krijgen en het zweeft naar de grond. Ik heb het koud, ik kan mijn adem in wolkjes voor mijn mond zien, maar ik weiger te huiveren of mijn jas aan te trekken.

‘Heb je een schop?’

Hij kijkt me aan alsof ik om een verlovingsring heb gevraagd. ‘Waarom?’

‘Om de parachute begraven.’ Ik houd ook het harnas op dat ik net heb afgelegd. ‘En dit.’

Hij landt moeiteloos op de grond naast me, klapt zijn mes weer in, stopt het in zijn zak en neemt vervolgens uitgebreid de tijd om een nieuwe sigaret aan te steken. ‘Die gaan we niet begraven.’

‘Ik heb strikte instructies gekregen om –’

‘Zulke zachte stof? Zo dun?’ Hij werpt me weer een van die blikken toe waar zijn landgenoten beroemd om zijn, en streelt mijn parachute. ‘Die is later nog goed te gebruiken. Geloof me.’

Ik zou natuurlijk kunnen proberen de gigantische lap nylon uit zijn handen te trekken, maar dat zou alleen maar geluid maken en we zijn al niet echt stil geweest. En dus kijk ik toe hoe hij de stof opvouwt en onder zijn arm propt. Dan pas neemt deze merkwaardige, kleine Fransman de tijd om mij in zich op te nemen. Hij bekijkt me van top tot teen, van de rode lippen tot het schouderlange zwarte haar, van mijn dure jas – nu

dubbelgevouwen en over een arm gedrapeerd – tot de LouisVuitton-tas die in de kromming van mijn arm bungelt. Zijn blik gaat naar de knoopjes van mijn blouse, naar mijn broek, en belandt uiteindelijk bij mijn voeten.

Vervolgens kijkt hij me aan. ‘Hoe komt uitgerekend iemand zoals jij hier terecht?’

Ik werp hem mijn beste glimlach toe. De glimlach die bedoeld is om te ontwapenen, want ik ben er nog steeds niet helemaal van overtuigd dat Hubert niet ergens met een doorgesneden keel aan de andere kant van de heg ligt en deze man onderdeel blijkt te zijn van de *Milice*.

‘Dát,’ zeg ik, ‘is een heel lang verhaal.’

Ze begon als journaliste in Parijs. Nu is ze de meest gezochte vrouw van heel Frankrijk.

1936. De Australische Nancy Wake heeft met de nodige bluf een baan als journaliste bij een Parijse krant weten te bemachtigen. Wanneer de nazi's Frankrijk binnenvallen, besluit ze zich in te zetten voor het verzet. Daar komt ze tussen de lompe soldaten terecht die vloeken en haar bestoken met seksistische opmerkingen. Toch houdt Nancy haar hoofd hoog en al snel groeit ze zelfs uit tot een onmisbare schakel in het verzet.

Onder vier verschillende schuilnamen weet Nancy de nazi's op allerlei manieren te saboteren. Als 'Lucienne' smokkelt ze mensen en documenten over de grens; bij de Gestapo staat ze bekend als 'De Witte Muis'; als 'Hélène' vlucht ze naar Groot-Brittannië; en als 'Madame Andrée' verovert ze het Franse verzet met haar vernuft en rode lippenstift. Met lef, flair, humor en een prijs op haar hoofd trotseert ze het gevaar – tot de nazi's haar identiteit dreigen te ontrafelen.

Ariel Lawhon schrijft historische romans over bijzondere vrouwen die een belangrijke rol hebben gespeeld in de geschiedenis. Ze debuteerde in Nederland met *De rivier*, dat goed werd ontvangen. In *Codenaam Hélène* vertelt ze het ongelooflijke en waargebeurde verhaal van een Australische vrouw die uitgroeide tot een van de grootste verzetsheldinnen uit de Tweede Wereldoorlog.

'Een levendig portret van de onverschrokken
Nancy Wake, compleet met rode lippenstift, dat
toont hoeveel verschil één mens kan maken.'

– Lisa Wingate, auteur van
Kinderen van de rivier

KokBoekencentrum.nl
UITGEVERS | UTRECHT

NUR 302

